

Regional lägesrapport 2025

Jönköpings läns arbete att förebygga
och bekämpa mäns våld mot kvinnor
och våld i nära relationer

**MÄNS
VÅLD
MOT
KVINNOR**

Länsstyrelsen
Jönköpings län

Innehållsförteckning

Inledning	3
Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete	9
Förbättrad upptäckt av våld	12
Starkare skydd och stöd	15
Effektivare brottsbekämpning	18
Förbättrad kunskap och metodutveckling	21
Avslutande reflektioner	24
Kontaktuppgifter	27

Inledning

Länsstyrelsen
Jönköpings län

Varför en regional lägesrapport?

- Länsstyrelsen har i uppdrag att sammanställa en årlig regional lägesbild till regeringen utifrån uppsatta nationella målsättningar och länsstyrelsens uppdrag inom mäns våld mot kvinnor.
- Länsstyrelsen ska även samordna och följa upp den regionala strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Vem kan ta del av den regionala lägesrapporten?

Rapporten är författad i kort format för att sprida information och kunskap på ett tillgängligt sätt.

Rapporten kan förslagsvis läsas av den som arbetar inom området, politiker, medborgare i Jönköpings län eller andra intresserade.

Den regionala strategin i Jönköpings län

I Jönköpings län har vi tagit fram en *regional strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer 2020–2026*.

Den regionala strategin följer den nationella strategins mål och innehåller fem mål med underliggande delmål:

Relaterad läsning

[Regional strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer 2020-2026, Länsstyrelsen i Jönköpings län](#)

[Kortversion av Regional strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, Länsstyrelsen i Jönköpings län](#)

[En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, Regeringen](#)

Vilka står bakom den regionala strategin?

- Länets 13 kommuner
- Kommunal Utveckling Jönköpings län
- Arbetsförmedlingen
- Försäkringskassan
- Länsstyrelsen
- Polismyndigheten
- Åklagarmyndigheten
- Länsstyrelsen
- Rädda Barnen
- Kvinno- och tjejjourer
- Brottsofferjouren

Underlag och utformning av lägesrapporten

- Denna lägesrapport tar avstamp i den regionala strategins struktur. Vi tittar närmare på vart och ett av de fem målen och ser hur det aktuella läget i Jönköpings län är gällande dessa mål.
- Den regionala lägesrapporten är framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län i samverkan med aktörer i länet. Underlag för lägesrapporten är inhämtat från dialoger med kommunerna, kommunenkäter samt Länsstyrelsens egen kännedom utifrån det dagliga arbetet med länets aktörer.

Mål 1

Ett utökat och verkningsfullt
förebyggande arbete mot våld i
nära relation

Länsstyrelsen
Jönköpings län

1

Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

- ✓ Arbeta för att universella våldsförebyggande insatser i skola, förskola, fritidsverksamhet och idrottsrörelsen eller andra arenor tillämpas där barn och unga finns.
- ✓ Inkludera frågor kring genus, maskulinitetsnormer, hedersnormer och normkritik i arbetet med barn och unga.
- ✓ Verka för en bred samverkan mellan offentliga och civilsamhällesorganisationer samt näringsliv i syfte att utöka det förebyggande arbetet.
- ✓ Motverka efterfrågan och köp av sexuella tjänster.

Länsstyrelsen
Jönköpings län

Läget i länet – förebyggande arbete

- Arbetet med tidiga och samordnade insatser för barn och unga pågår i varierande form i länets kommuner. Flertalet kommuner påtalar utmaningar i arbetet, att trösklarna för samverkan behöver sänkas samt att samverkan behöver stärkas i relation till fler samhällsaktörer – detta trots en ökad, strukturerad samverkan kring förebyggande arbete.
- Metoden *Mentorer i Våldsprevention (MVP)* riktad till skolor fortsätter att spridas i länet.
- Ett ökat engagemang från länets grund- och gymnasieskolor märktes under *En vecka fri från våld*, då flera aktiviteter anordnades på skolor runtom i kommunerna.
- Det återfallsförebyggande arbetet riktat mot våldsutövare är fortsatt prioriterat i länet. En av utmaningarna som kvarstår i detta arbete är att nå våldsutövare. Flera socialtjänster erbjuder numera målgruppen insats utan behovsprövning (i linje med den nya socialtjänstlagen) i syfte att sänka tröskeln för att ta emot stöd.

Mål 2

Förbättrad upptäckt av våld

Länsstyrelsen
Jönköpings län

2 Förbättrad upptäckt av våld

- ✓ Fortsätt stärka kompetens att främja tidig upptäckt gällande våldsutsatta och våldsutövande vuxna och barn samt barn som upplevt våld.
- ✓ Fortsätt stärka kompetensen om anmälningsplikten enligt 14 kap. 1 § Socialtjänstlagen.
- ✓ Utveckla rutiner för förbättrad upptäckt av våld på arbetsplatsen.
- ✓ Stärka chefer och HR i sin kompetens att upptäcka våld bland medarbetare.
- ✓ Stärka kompetensen kring barn och vuxna som befinner sig i eller riskerar att befinna sig i prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Läget i länet – förbättrad upptäckt

- Arbete kring förbättrad upptäckt av våld pågår i olika verksamheter runtom i länet, exempelvis genom ökad samverkan och specifika kunskapshöjande insatser.
- Barnahus i Jönköpings län har under året utbildat flera verksamheter kring våld och övergrepp mot barn, med det övergripande målet att öka tidig upptäckt av våld bland barn och unga.
- Sedan Nexus Resurscenter Heder etablerades har fokus varit ärendespecifika och generella frågor, samt kompetenshöjande insatser som bland annat fokuserat på tidig upptäckt av barn och unga som kan vara utsatta för, eller riskera att bli utsatta för, hedersrelaterat våld och förtryck.
- Arbetsförmedlingen har ett fortsatt uppdrag om ökad upptäckt av våld. I verksamhetens rutiner framgår att personal ska ställa frågor om såväl våldsutsatthet som våldsutövande i sin kontakt med medborgare.

Mål 3

Starkare skydd och stöd för
våldsutsatta vuxna och barn

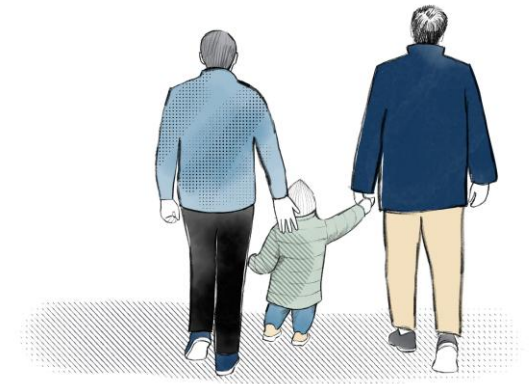

Länsstyrelsen
Jönköpings län

3

Starkare stöd och skydd för våldsutsatta vuxna och barn

- ✓ Utveckla likvärdiga insatser i form av skydd, stöd och behandling mot våld i hela länet.
- ✓ Stärka arbetet kring insatser där enskilda och gruppers särskilda livssituationer och omständigheter beaktas likt missbruk, funktionsnedsättning, hög ålder och bristande kunskap i svenska språket med flera.
- ✓ Utveckla insatser gällande att motivera och erbjuda stöd till våldsutövare.
- ✓ Utveckla och erbjuda lättillgänglig information om stöd och skyddsinsatser för våldsutsatta och våldsutövande vuxna och barn samt barn som upplevt våld.
- ✓ Fortsätta utveckla en struktur för samverkan mellan berörda myndigheter både på strategisk nivå och i enskilda ärenden utifrån kunskap om olika aktörers ansvarsområde.
- ✓ Utveckla och erbjuda stöd för vuxna och barn som befinner sig i prostitution eller människohandel för sexuella ändamål eller är utsatta för sexuellt våld oberoende av relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Läget i länet – starkare stöd och skydd

- En ökad andel av kommunerna uppger att de har en aktuell rutin för att säkra skolgången för barn i skyddat boende. Siffran uppgår till 50%, vilket är markant högre än riksnittet.
- Polismyndigheten i Jönköpings län har stärkt sitt arbete med brott i nära relation (BINR). Detta har bland annat skett genom identifiering av högriskaktörer och operativ planering med fokus på riskreducerande insatser. Polisen har även utvecklat sin samverkan med andra myndigheter genom ömsesidigt informationsutbyte, vilket sannolikt stärker skyddet för våldsutsatta på såväl kort som lång sikt. Den nya lagstiftningen om kontaktförbud som trädde i kraft under 2025 möjliggör även en bredare tillämpning och förenklade processer, vilket bidrar till ökat skydd för våldsutsatta.
- Under 2026 kommer en MIKA-mottagning att etableras i Jönköpings län. Länsstyrelsen konstaterar att en samtalsmottagning utifrån sexuell exploatering, prostitution och människohandel har förutsättningar att ytterligare stärka skyddat och stödet för våldsutsatta flickor och kvinnor i länet.

Mål 4

Effektivare
brottsbekämpning

Länsstyrelsen
Jönköpings län

4

Effektivare brottsbekämpning

- ✓ Utveckla samverkan gällande brott i nära relation, brott med hedersmotiv samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål bland länets aktörer.
- ✓ Utveckla återfallsförebyggande arbete för att förhindra upprepat våld.
- ✓ Verka för att målsägande/brottsoffer får erbjudande om stöd och insatser tidigt i rättsprocessen.
- ✓ Förebygga hot och kränkningar på nätet.

Läget i länet - brottsbekämpning

- Sedan slutet av 2024 arbetar Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten i länet enligt en gemensam metod som kallas Dalamodellen. Metoden möjliggör tidig kontakt med brottsoffer, säkrande av bevis och förhör med brottsoffer under tiden motivationen är som störst. Metoden har under året visat på goda resultat i form av minskade genomströmningstider, ökat antal hanterade ärenden och förbättrad lagföring.
- Länets KAST-mottagning har utvecklat sin samverkan med Polismyndigheten. Yrkesverksamma inom KAST-mottagningen har exempelvis medverkat vid riktade insatser tillsammans med polis och därmed kunnat informera sexköpare om stödinsatser i anslutning till att brottet begåtts.
- Barnahus i Jönköpings län har tillsammans med Kommunal Utveckling Jönköpings län, ATV, Barn- och ungdomspsykiatri och Barn- och ungdomshälsan genomfört en kartläggning av länets arbete med stöd och behandling för barn som varit utsatta för våld i nära relation. Denna kartläggning har genomförts inom ramen för projektet Fjärde Rummet. Kartläggningen visar på att flera grupper i låg utsträckning får adekvat stöd, och barn med sexuell beteendeproblematik är prioriterade för fortsatt arbete under 2026.

Mål 5

Förbättrad kunskap och
metodutveckling

Länsstyrelsen
Jönköpings län

5

Förbättrad kunskap och metodutveckling

- ✓ Inventera behov och säkerställ att kompetens om våld finns utifrån respektive verksamhetens ansvar och roll.
- ✓ Säkerställa att länets aktörer har tillräcklig kunskap om orsaker bakom den högre risken att utsättas för våld och övergrepp för enskilda och grupper med särskilda livssituationer och omständigheter.
- ✓ Genomföra insatser för ökad kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck inklusive barnnäktenskap, könsstympning och tvångsäktenskap.
- ✓ Stärka aktörers systematiska uppföljning och utvärdering i sin verksamhet.
- ✓ Förbättrad kunskap och metodutveckling genom att stärka relationen mellan praktik och forskning.

Läget i länet – kunskap och metodutveckling

- Flera aktörer och myndigheter i länet har de senaste åren arbetat med att systematiskt öka och sprida kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
- Region Jönköpings län har sedan tidigare en framtagen rutin för systematiskt arbete inom våldsområdet och har för avsikt att förtydliga den interna strukturen ytterligare. Även Polismyndigheten har under året prioriterat interna utbildningsinsatser, liksom Arbetsförmedlingen där alla nyanställda numera genomgår NCK:s webbkurs om våld.
- Av Öppna Jämförelser framgår att i stort sett samtliga svarande av socialtjänsterna i länet erbjuder fortbildning inom våld för handläggare inom socialtjänstens enhet för arbete med barn och unga samt våld i nära relation. Årets kommunenkät visar dock att kunskaps- och metodstödet är avsevärt sämre när det gäller andra kommunala verksamhetsområden.

Avslutande reflektioner

Länsstyrelsen
Jönköpings län

Avslutande reflektioner

- Länsstyrelsen ser ett behov av att det våldspreventiva arbetet i länet blir mer systematiskt och sammanhållet för att insatserna ska bli effektiva och långsiktigt hållbara. Detta stärks även av data från kommunenkäterna, där majoriteten av kommunerna uppger att de har behov av ökat kunskaps- och metodstöd för universellt våldspreventivt arbete. Fokus på förebyggande arbete ligger även i linje med den nya socialtjänstlagen som gäller sedan 1 juli 2025.
- Arbetet kring våldsutövare kommer fortsatt stärkas i länet under 2026, bland annat genom Länsstyrelsens samverkan med Kommunal Utveckling som identifierat målgruppen som aktuell för ett särskilt projektområde.
- Av data från kommunenkäten konstaterar Länsstyrelsen att behov av ökad kunskap och stöd är påtagligt inom områdena digitala dimensioner av våld samt ekonomiskt våld. Den ökade digitaliseringen har skapat möjligheter att utöva våld på nya arenor och generell kunskap och förståelse för omfattning och konsekvenser utifrån olika målgrupper ser Länsstyrelsen som angeläget. Det finns även behov av generell kunskapshöjning i länet om ekonomiskt våld och Länsstyrelsen har för avsikt att utveckla det arbetet under året.

Ny regional strategi

- Regeringen ska under 2026 ta fram en ny strategi för att säkerställa ett hållbart och samordnat arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel.
- Länsstyrelsen ska under året utveckla den regionala ledningsstrukturen inom området mäns våld mot kvinnor, med särskilt fokus på att bredda och utforska samverkan med exempelvis Polismyndigheten. Arbetet kommer ta sin utgångspunkt i den nya nationella strategin och inom ramen för Länsstyrelsens utvecklingsarbete kommer även en ny regional strategi tas fram.

Tack

Eventuella frågor hänvisas till
kontaktvald.jonkoping@lansstyrelsen.se

MÄNS
VÅLD
KVINNOR

Länsstyrelsen
Jönköpings län